

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 04.05.2016

Saksnr: 16-051378MED-OTIR/08

Rettens leder: Tingrettsdommer Geir Grindhaug

Meddommere: Anne Mac Donald
Atle Aamodt Saxsæter

Den offentlige påtalemyndighet Politadvokat Oda Karterud

mot

Advokat Joar Berg Henjum

DOM

Tiltalte, [REDACTED], er født 17.09.1981 og bor i [REDACTED]. Han har opplyst at han er uten arbeid, inntekt og formue, og at han bor hjemme hos sin mor og blir forsørget av henne. Tiltalte har opplyst at han er ugift og at han ikke har barn.

Ved tiltalebeslutning utferdiget av Oslo statsadvokatembeter 15. mars 2016 og ved tilleggstiltalebeslutning utferdiget Politimesteren i Oslo 14. april 2016 er [REDACTED] satt under tiltale ved Oslo tingrett for overtredelse av:

Straffeloven (2005) § 185 første ledd første punktum jf annet ledd

for forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig å ha satt frem en diskriminerende eller hatefull ytring ved å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse

Grunnlag:

Tirsdag 6. oktober 2015 ca. kl. 14.15 i Oslo, på en åpen Facebook-profil tilhørende Haddy N'jie, la han ut følgende kommentar: 'Gratulerer har du klart å ligge deg til permanent oppholdstillatelse. Hvorfor kan du ikke ta med deg familien din å flytte tilbake til Afrika. Hvorfor kan du ikke vise såpas respekt, det er ikke krig der dere kommer fra. Din frekke motbydelige halvape. Kom deg ut av landet. Jævla nigger.'

Tilleggstiltalebeslutningen:

Legemiddeloven § 31 annet ledd jf § 24 første ledd

for uten lovlig atkomst å ha vært i besittelse av narkotika

Grunnlag:

Mandag 21. mars 2016 kl. 03.00 i [REDACTED] var han i besittelse av to jointer marihuana, samt ca. 4 gram marihuana i en lynlåspose.

Hovedforhandling ble holdt i Oslo tinghus 4. mai 2016. Tiltalte møtte og ga forklaring. Han erkjente seg skyldig etter tiltalebeslutningen og tilleggstiltalebeslutningen.

Det ble ikke ført vitner, men foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor la ned påstand om at tiltalte dømmes i samsvar med tiltalebeslutningen til 30 timers samfunnsstraff med en gjennomføringstid på 90 dager og en subsidiær fengselsstraff på 15 dager. Aktor nedla ikke påstand om at tiltalte idømmes sakskostnader.

Forsvarer la ned påstand om at tiltalte anses på mildeste måte.

RETTENS VURDERING

Skyldspørsmålet

Hovedtiltalebeslutningen

Sakens bakgrunn er at tiltalte, da han fikk vite at Haddy N'jie skulle ha barn med en kjent norsk politiker, den 6. oktober 2015 skrev den meldingen som er gjengitt i hovedtiltalebeslutningen på Haddy N'jies åpne Facebook-profilside. 1. desember 2015 skrev Haddy N'jie følgende kommentar til tiltaltes melding på samme Facebook-side:

" Denne så jeg ikke før nå. Dette er aller første gang jeg får en sånn kommentar på fb-siden min, og det bekrefter det jeg alltid har ment: folk flest er ikke troll. Jeg kjenner ikke deg [REDACTED], det er kanskje like greit, men jeg lar kommentaren din ligge her, så ser alle at du finnes."

Da politiet ble kjent med tiltaltes melding, åpnet politiet etterforskning i saken. Etter avhør av tiltalte 04.12.2015, ble hovedtiltalebeslutningen tatt ut av statsadvokatene i Oslo 14.03.2016.

Tiltalte har som nevnt erkjent straffskyld i samsvar med hovedtiltalebeslutningen. I sin forklaring i retten forklarte tiltalte seg i korte trekk slik om forholdet:

Da han leste om Haddy N'jies graviditet, følte tiltalte at han måtte gjøre noe, fordi han ikke kan fordra hverken vedkommende politiker eller Haddy N'jie. Han sendte meldingen fra en PC på biblioteket på Røa fordi hans egen PC var ødelagt. Meningen var å sende meldingen til N'jie personlig ettersom han ikke visste om forskjellen på en åpen og en personlig Facebook-side. Han har vært på Facebook siden 2008, men er på Facebook bare om lag én gang i uken. Han synes imidlertid at det er bra at flest mulig har fått lese meldingen hans siden det viser at ikke alle synes det er bra med den omfattende innvandringen som nå skjer hit til landet. Og han synes ikke det er riktig at det ikke skal være ytringsfrihet for slike meninger. Tiltalte mener likevel at uttrykk som "frekke motbydelige halvape" og "jævla nigger" er uttrykk som ikke trenger å være beskyttet av ytringsfriheten, og han forstår at slike uttrykk er forbudt og straffbare. Slike uttrykk er ikke modige, bare dumme, og han vil unngå slike uttrykk hvis han skal ytre seg i fremtiden. Tiltalte er ikke medlem av noe parti eller noen organisasjon. Politisk var han arbeiderpartimann inntil Jens Stoltenbergs rødgrønne regjering kom. I dag står han politisk et sted mellom Høyre og Fremskrittspartiet. Tiltalte har gjennomført videregående skole og avtjent førstegangstjenesten. Deretter har det stoppet litt opp for ham i livet, kanskje i forbindelse med farens brå død i 2002.

I henhold til straffeloven av 2005 § 185 om forbud mot hatefulle ytringer er det bl.a. forbudt og straffbart offentlig å forhåne noen på grunn av deres hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse. Meldingen fra tiltalte til Haddy N'jie er nettopp en slik

forhånelse, og rammes av straffeloven § 185. Uttrykkene i tiltaltes melding, som "*frekke motbydelige halvape*" og "*jævla nigger*", er ikke av en art som fortjener vern av Grunnlovens § 100 om vern av ytringsfriheten, men er utelukkende en grov nedvurdering og hån av andres menneskeverd.

Med tiltaltes plassering av sin melding på Haddy N'jies åpne Facebookside skjedde forhånelsen i det offentlige rom, jf. legaldefinisjonen i straffeloven § 10 annet ledd annet pkt. som lyder slik: "*Består handlingen i fremsettelse av en ytring, er handlingen også offentlig når ytringen er fremsatt på en måte som gjør den egnet til å nå et større antall personer.*"

Skyldkravet i straffeloven § 185 er forsett eller grov uaktsomhet. Tiltalte har forklart at han har vært på Facebook siden 2008, og at han er inne på Facebook om lag én gang ukentlig. Av denne grunn, og ettersom det generelt er grunn til å være nøye med å påse at personlige meldinger på sosiale media fremsendes som personlige meldinger – om det er det man ønsker – fremstår det i det minste som grovt uaktsomt av tiltalte å sende av gårde denne meldingen uten å undersøke nærmere om hvor den tok veien. Tiltalte har for øvrig forklart at han er fornøyd med at meldingen hans er blitt lest av flere.

Tiltalte skal etter dette dømmes i samsvar med hovedtiltalebeslutningen.

Tilleggstiltalebeslutningen

Om dette forholdet har tiltalte forklart: Han var alene hjemme denne kvelden/natten og ville slappe av med å ta seg en joint marihuana. Han sovnet, og våknet midt på natten. Da tiltalte gikk ut for å trekke frist luft, ble han stoppet av to politipatruljer som kom kjørende. Politiet fant noen jointer på tiltalte og litt marihuana i skrivebordet på tiltaltes soverom da de fulgte tiltalte hjem.

Tiltaltes erkjennelse bestyrkes av fremlagt beslagsrapport, og tiltalte blir å dømme i samsvar med tilleggstiltalebeslutningen.

Straffespørsmålet

Straffeloven (2005) § 185 er en videreføring av den tilsvarende bestemmelsen i den tidligere straffelovs (1902) § 135 a. Det er lite rettspraksis til belysning av straffenivået i denne type saker, og de dommer det er vist til, hvor det for øvrig er reagert med betinget fengsel, er ikke så sammenlignbare med saksforholdet i vår sak. Retten har merket seg at det i lovforarbeidene til straffeloven (2005) § 185, i Ot.prp.nr. 8 (2007-2008) side 343, er uttalt:

" Straffen er bot eller fengsel inntil 3 år. Ved lovendringen i 2005 ble strafferammen hevet til fengsel inntil 3 år, og departementet ser ingen ytterligere grunn til heving av strafferammen nå. Slike lovbrudd bør imidlertid, på samme måte som annen hatkriminalitet, gjennomgående straffes noe strengere enn i dag."

Overtredelse av straffeloven § 185 som gjøres på sosiale medier har et stort skadegjørende potensiale fordi straffbare hatefulle ytringer da er egnet til å nå et stort antall mennesker. Såkalt nett-trollvirkosomhet er spesielt samfunnsskadelig når den har form av forhånende og/eller truende ytringer med sikte på bringe debattanter på sosiale medier o.l. til taushet – noe som innebærer at man bruker egen overtredelse av ytringsfrihetens grenser til å frata andre deres adgang til å ytre seg. Det er imidlertid ikke dette som er tilfelle i vår sak. Snarere dreier det seg om en enkeltstående melding som ikke var av truende karakter, selv om dens innhold altså var forhånende og egnet til å virke sårende.

Tiltalte har erkjent de faktiske forhold, og han har erkjent straffeskyld for forholdet i hovedtiltalebeslutningen. Han har således erkjent at de uttrykkene han brukte overskred ytringsfrihetens grenser, og han har uttalt at han ved fremtidige meningsytringer vil avstå fra denne type utsagn.

Retten er kommet til at tiltaltes handling i hovedtiltalebeslutningen kvalifiserer til en betinget fengselsstraff, og slik at besittelsen av marihuana i tilleggstitalebeslutningen, som i seg selv er et bøteforhold, anses som en skjerpene omstendighet jf. straffeloven § 79 bokstav a.

Straffen settes etter dette til fengsel i 30 dager med en prøvetid på 2 år på vanlige vilkår jf. straffeloven (2005) § 34.

Sakskostnader

I henhold til straffeprosessloven § 436 bør den som dømmes i en straffesak som hovedregel pålegges å erstatte staten nødvendige omkostninger ved saken. Retten er imidlertid enig med aktor og forsvarer i at sakskostnader ikke bør idømmes i den foreliggende sak jf. straffeprosessloven § 437 tredje ledd.

Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

1. [REDACTED], født 17.09.1981, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 185 første ledd første pkt. jf. annet ledd og legemiddeloven § 31 annet ledd jf. § 24 første ledd, sammenholdt med straffeloven (2005) § 79 bokstav a, til fengsel i 30 – tretti – dager.

Fullbyrding av straffen utsettes med en prøvetid på 2 – to – år på vanlige vilkår jf. straffeloven (2005) § 34.

2. Sakskostnader idømmes ikke.

Frammøteforkynning

Domfelte er innkalt til frammøteforkynning i Oslo tinghus

Sted: 2. etasje

Dag: Mandag

Dato: 9. mai 2016

Klokkeslett: 10:00

Straffeprosessloven § 43 a om hva en betinget dom går ut på må iakttas ved domforkynningen.

Retten hevet

Geir Grindhaug

RETTLEDNING TIL DOMFELTE I TINGRETTE

Anke over tingrettens dom

Lagmannsretten er ankeinstans for tingrettens avgjørelser. Anke over en dom i tingretten må settes fram innen to uker fra den dag dommen er avsagt eller forkynt. Domfelte må innen samme frist angi om det begjæres ny behandling av rettskrav pådømt til fordel for fornærmede eller andre, slik som nevnt i straffeprosessloven § 3.

Hvis du mener at skyldkravene for straff ikke er oppfylt, kan du anke over bevisvurderingen under skyldspørsmålet. Du kan også anke over lovanvendelsen under skyldspørsmålet, utmålingen av straff eller annen rettsfølge, og over feil ved saksbehandlingen.

Lagmannsretten kan nekte å behandle anken hvis retten finner det klart at den ikke vil føre frem. Hvis saken gjelder en forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn seks år, vil anken bare kunne nektes fremmet når retten finner at anken gjelder spørsmål av mindre betydning, eller at det ellers ikke er grunn til at anken blir fremmet. I saker hvor påtalemyndigheten ikke har påstått eller det ikke er idømt annen reaksjon enn bot, inndragning, eller tap av retten til å føre motorvogn, kan anken bare fremmes dersom særlige grunner taler for det.

Hvis anken blir fremmet, får du oppnevnt en forsvarer som betales av det offentlige. Dersom du ønsker en bestemt forsvarer, bør du opplyse om det samtidig med anken eller så snart som mulig senere.

I ankeerklæringen må nevnes:

- den dom som ankes, om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte tiltaleposter, og om den omfatter avgjørelse om inndragning
- om anken gjelder saksbehandlingen, bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen under skyldspørsmålet, eller avgjørelsen om straff eller annen rettsfølge
- når anken gjelder saksbehandlingen; hvilken feil som påberopes
- om det begjæres ny behandling av rettskrav til fordel for fornærmede eller andre, som nevnt i straffeprosessloven § 3

Ved begjæring om ny behandling av krav som nevnt i straffeprosessloven § 3, må det angis:

3. om den gjelder hele avgjørelsen
4. det resultat som kreves
5. de feil som gjøres gjeldende
6. den faktiske og rettslige begrunnelse for at det foreligger feil
7. de bevis som vil bli ført

Videre bør nevnes:

- nye bevis som påberopes
- den endring som ønskes
- ved anke over lovanvendelsen; hvilken feil anken grunnes på

Du kan sette fram ankeerklæringen skriftlig eller muntlig for den tingretten som har avsagt dommen, eller for påtalemyndigheten (f.eks. statsadvokaten eller politiet). Hvis du er varetektsfengslet, kan du også sette fram anken for tilsatte i fengselet. Forsvareren eller en annen advokat kan gi råd om du bør erklære anke, og eventuelt hjelpe deg med å skrive ankeerklæringen. Du kan også få hjelp til å skrive ankeerklæringen hos tingretten, påtalemyndigheten eller hos tilsatte i fengselet. I alle tilfelle må du selv underskrive ankeerklæringen.

Begjæring om ny behandling i tingretten

Hvis du er domfelt uten å ha vært til stede under hovedforhandlingen, kan du begjære saken behandlet på nytt. Vilkaene for ny behandling på grunn av møtefravær er at du gjør det sannsynlig at du hadde gyldig fravær, og at du ikke kan bebreides for at du unnlot å melde fra i tide. Begjæring om ny behandling må settes frem for tingretten eller påtalemyndigheten innen to uker fra dommen er forkynt.

Fengselsstraff

Dersom du er idømt fengselsstraff og har særlige ønsker om tidspunktet for soningen av denne, må du henvende deg til Kriminalomsorgen. Du vil få pålegg av Kriminalomsorgen om å møte til fastsatt tid og sted for soning av fengselsstraffen.

Dersom du er idømt betinget fengselsstraff, betyr det at utmålingen eller fullbyrdelsen av straffen er utsatt i en prøvetid. Grunnvilkåret ved betinget dom er at du ikke begår noen ny straffbar handling i prøvetiden. Det kan være

fastsatt andre vilkår i dommen. Hvis du begår en straffbar handling i prøvetiden, kan retten gi en samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen. Hvis du bryter fastsatte vilkår, kan retten bestemme at straff helt eller delvis skal fullbyrdes.

Samfunnsstraff

Dersom du er idømt samfunnsstraff, vil det si at du er pålagt å utføre samfunnsnyttig tjeneste, delta i program eller andre tiltak utarbeidet av Kriminalomsorgen i så mange timer som retten har bestemt. Samfunnsstraffen kan også inneholde forbud mot kontakt med bestemte personer. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du begår en ny straffbar handling før samfunnsstraffen er gjennomført, eller hvis du ikke utfører samfunnsstraffen, kan retten bestemme at den subsidiære fengselsstraffen helt eller delvis skal fullbyrdes.

Ungdomsstraff

Dersom du er idømt ungdomsstraff, sendes saken til Konfliktrådet. Konfliktrådet vil innkalle til et stormøte hvor det skal utarbeides en ungdomsplan. Blir man ikke enige om en ungdomsplan, sendes saken tilbake til domstolen som avgjør om hele eller deler av den betingede straffen skal fullbyrdes. Hvis du begår en ny straffbar handling før ungdomsstraffen er gjennomført, eller hvis du bryter vilkårene satt i ungdomsplanen, kan retten bestemme at den subsidiære fengselsstraffen helt eller delvis skal fullbyrdes.

Bot

Hvis en bot ikke blir betalt til fastsatt tid, vil den bli innkrevet av Statens Innkrevingssentral ved lønnstrekk eller annen tvangsfullbyrdelse. Lykkes ikke dette, må den subsidiære fengselsstraffen sones.